

Rek. 11/2017/velfærd D 2017

Tidigare nummer A 1687/velfærd
Behandlas i Utskottet för välfärd i Norden

Utskottet för välfärd i Nordens betänkande över

Rek. 11/2017 - *Civilsamfundsinddragelse i det fællesnordiske integrationssamarbejde***Förslag**

Utskottet för välfärd i Norden föreslår att

Nordiska rådet lägger meddelandet till handlingarna och anser att Rek. 11/2017 är *slutbehandlad* för rådets del

Bakgrund

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske regeringer

at undersøge effekterne af civilsamfundsinddragelse i det fællesnordiske integrations-samarbejde.

at tage initiativ til at finde løsninger på, hvordan civilsamfundet med størst effekt kan inkluderes i de forskellige landes integrationsarbejde.

Meddelande från nordiska regeringarna***Norges svar på rekommendation nr. 11/2017***

Innvandrerbefolkningen som helhet er underrepresentert i de tradisjonelle norske frivillige organisasjonene. Dette gjelder også for barn og unge med innvandrerbakgrunn. Vi vet imidlertid at voksne innvandrere i stor grad deltar i frivillig arbeid uten å være medlemmer eller delta i organisasjonenes styrer. Innvandrere deltar i mange tilfeller i innvandrerorganisasjoner eller i trossamfunn.

I sin politiske plattform for sier regjeringen:

«Frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle i integreringsarbeidet, og regjeringen vil legge til rette for at disse har gode rammevilkår for virksomheten sin. Regjeringen vil vurdere ordninger der private eller ideelle organisasjoner kan tilby hele eller deler av introduksjonsprogrammet.»

Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor har som en del av sitt forskningsprogram produsert flere rapporter, der sivilsamfunnets rolle i integrerings-

arbeidet blir drøftet. Forskingen forteller oss hvilke tiltak som virker best, og hvordan myndighetene kan legge til rette for enda sterkere involvering av sivilsamfunnet med sikte på raskere og bedre integrering.

Innenfor forskningsprogrammet *Forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor 2018-2020* skal det blant annet gjøres forskningsprosjekter på:

- Minoritetsbefolkningens frivillige deltakelse. Rapporten kommer i desember 2019.
- Nye former for frivillighet og ulikhet i deltakelse. Rapport kommer i desember 2019.
- Sivilsamfunn og frivillig sektor i endring. Rapporten kommer i 2019.
- Kommunal frivillighetspolitikk og lokale organisasjoner. Rapporten kommer i 2019

Forskningsprogrammet er et samarbeid mellom Institutt for samfunnsforskning og Uni Research Rokkansenteret, og støttes av flere departement, se www.sivilsamfunn.no

Det nordiske prosjektet *Inkluderende kulturliv i Norden* (2017-19) ble lansert ifm. Norges formannskap i Nordisk ministerråd i 2017, og er finansiert av de nordiske samarbeidsministrene (MR-SAM) og Ministerrådet for kultur (MR-K). Prosjektet tar for seg hvordan både det profesjonelle og frivillige kulturlivet i Norden kan virke som arena og møteplass for integrering og inkludering. Prosjektet ledes av Norsk kulturråd, som har knyttet til seg en nordisk arbeidsgruppe med representanter fra myndighetene i alle de nordiske landene og de selvstyrte områdene. Det er også nedsatt et nordisk bibliotek-nettverk.

Prosjektet har definert innsatsområder som inkluderende offentlighet (kulturkritikk og debatt som arenaer for å løfte fram nye stemmer), inkluderende institusjoner (hvordan offentlige kulturinstitusjoner kan utvide sitt publikum og danne relasjoner til nye grupper) og inkluderende lokalsamfunn (hvordan frivilligheten og kultur kan være drivkraft for inkluderende lokalsamfunn).

I budsjettet for 2018 er det bevilget 105 mill NOK for å støtte opp under arbeidet med frivillighet knyttet til integrering. Dette kommer i tillegg til de generelle bevilgninger til frivillighet og sivilsamfunn, som alle kan søke om. Frivillighet knyttet til integrering omfatter tiltak både i store organisasjoner som Norges Røde Kors, og i mindre, lokale organisasjoner. Frivillige organisasjoner fungerer som møteplasser for folk med og uten innvandrerbakgrunn, og er et viktig supplement til kommunenes integreringsarbeid. De skaper sosiale nettverk, tillit og tilhørighet. Samtidig bidrar organisasjonene med spesifikke integreringstiltak som norsktrening, leksehjelp, flyktningguide og informasjons- og veiledningstiltak. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet har intensjonsavtaler med ni store frivillige organisasjoner, og har laget en [Veileder i mangfoldsarbeid for kommuner og frivillige organisasjoner](#). Frivillige organisasjoners arbeid med hverdagsintegrering blir et viktig tema i integreringsstrategien som regjeringen vil legge fram høsten 2018.

Kulturdepartementet arbeider med en stortingsmelding om den statlige frivillighetspolitikken. Meldingen skal beskrive hvilke virkemidler og tiltak staten har for å støtte opp om frivillighet og frivillig innsats. Målsettingen er å sikre helhet, forutsigbarhet, forenkling og åpenhet i den statlige politikken for frivilligheten.

Et overordnet mål for den statlige frivillighetspolitikken er å legge til rette for en levende, selvstendig og mangfoldig frivillig sektor. Som beskrevet i Jeløyerklæringen – regjeringens politiske plattform – skal frivillighetspolitikken bidra til at frivilligheten vokser frem nedenfra, friere fra politisk styring og med en utvikling på egne premisser gjennom blant annet brede og ubyråkratiske støtteordninger.

Frivillighet skaper lokalt engasjement, fellesskap, integrering og kulturell og demokratisk bevissthet. Frivillighet og et levende sivilsamfunn er derfor et mål i seg selv – som arena for deltakelse, fellesskap og tillitsbygging. Den innsatsen som utføres av frivillige enkeltmennesker og organisasjoner er avgjørende innenfor en rekke samfunnsområder som redning og beredskap, integrering, ensomhetsbekjempelse, arbeid for trygge oppvekstvilkår og en god eldreomsorg. Frivilligheten er derfor også et middel og en ressurs. Den statlige frivillighetspolitikken omhandler begge disse verdiene – frivillighet som et mål i seg selv, og frivilligheten som en ressurs i velferdssamfunnet.

Norge anser herved at rekommandasjonen kan avskrives.

Sveriges svar på rekommandation nr. 11/2017

Regeringen ser civilsamhället som en viktig samhällsaktör när det gäller etablering av nyanlända. I det civila samhället finns många goda idéer och en stark vilja att engagera sig och bidra positivt till nyanlända invandrades etablering. Regeringen har därför på olika sätt arbetat för att främja civilsamhällets insatser.

Det nordiska samarbetet

Inom ramen för det nordiska samarbetet har Arbetslivs- och utbildningssektorn samfinansierat det nordiska projektet "Folkeoplysningens og voksenlæringssektorens rolle integrations- og beskæftigelsesindsatsen for flygtninge i Norden". Huvudsyftet med projektet var att göra ett forskningsarbete på goda verksamhetsexempel från folkbildning i Norden, som syftar till ett gott mottagande av nyanlända i såväl arbetsliv som samhällsliv. Syftet var också att sammanfatta vad som krävs för ett gott mottagande och formulera modeller som kan spridas. Fem nordiska forskare gick igenom 22 nordiska verksamhetsexempel. Resultatet presenterades, diskuterades och sammanfattades på ett endagsprogram under konferensen NCAEL 7th Nordic Conference on Adult Education and Learning. Konferensen fungerade som en mötesplats för nordiska folkbildare, forskare och vuxenutbildare. De nordiska länderna fick möjlighet att jämföra och diskutera metoder för mottagande och lärande. Dela erfarenheter av de nordiska ländernas olika policies och modeller för mottagande, även syn på nyanlända. Forskarna observerade att det finns ett nordiskt öppet förhållningssätt där vi värnar alla människors lika värde med en önskan om att tillvara de kompetenser som kommer till våra nordiska länder från övriga världen. Resultatet har sammanfattats i en rapport

samt en folder med slutsatser om vad som krävs för att människor som kommer till ett nytt land ska inkluderas i hela samhället. Resultatet ska spridas i de nordiska länderna samt andra europeiska sammanhang.

Civilsamhället och nyanländas etablering i Sverige

I arbetet med nyanländas etablering i Sverige har regeringen tagit en rad initiativ för att på olika sätt främja civilsamhällets insatser för etablering av nyanlända.

Tidiga insatser för asylsökande

Flyktingmottagandet hösten 2015 var en stor utmaning för det offentliga Sverige och det civila samhällets insatser var av stor vikt för ett bra mottagande. Regeringen förde intensiva dialoger med det civila samhället kring insatser och gemensamma utmaningar. Regeringen gav också under 2015 och 2016 bidrag till det civila samhällets organisationer, inklusive trossamfund, folkbildning och idrottsrörelse, för att de skulle kunna omhänderta det stora frivilliga engagemang som fanns och för att stärka kapaciteten i flyktingmottagandet. Medlen kom till stor och konkret nytta, vilket bland annat visats i utförliga rapporter från de myndigheter som fördelade medlen. Samtidigt visade det ökade samarbetet mellan det offentliga och det civila samhället att det också finns behov av ökad kunskap hos det offentliga om det civila samhället som utförare, och vice versa.

Ett område där civilsamhället kan spela en avgörande roll gäller insatser under asyltiden. Det är viktigt att tiden då den enskilde befinner sig i asylprocessen kan tas tillvara och användas på ett meningsfullt sätt, bland annat för att korta vägarna till en framtida etablering för den som får uppehållstillstånd. 2017 infördes ett nytt statsbidrag för tidiga insatser för asylsökande. Syftet med statsbidraget är att motverka passivering under asyltiden, att underlätta kontakter med den svenska arbetsmarknaden och att främja förutsättningarna för en framtida etablering för de som beviljas uppehållstillstånd. Statsbidraget kan lämnas till organisationer i det civila samhället och i vissa fall även till kommuner och kommunalförbund. Ansökan ställs till länsstyrelsen som också betalar ut statsbidraget. Tidiga insatser erbjuds av flera olika aktörer inom civilsamhället, bland annat inom folkbildningen. Sedan hösten 2015 genomförs även satsningen Svenska från dag ett, som ska ge asylsökande och nyanlända möjlighet att lära sig svenska tidigt och samtidigt få en grundläggande förståelse för, och inblick i, det svenska samhället. Folkbildningens aktörer, framför allt studieförbund och folkhögskolor, kan söka ett särskilt statsbidrag för att genomföra undervisning i svenska och om samhället.

Flyktingguider och familjekontakter

Ett annat område där civilsamhället spelar en avgörande roll handlar om att motverka fördomar och skapa nya kontaktytor mellan nyanlända och personer som är etablerade i Sverige. För att skapa förutsättningar för det civila samhället att bidra till nyanländas etablering avsätter regeringen medel till verksamhet med flyktingguider och familjekontakter. Endast kommuner kan söka dessa medel, men sedan flera år prioriteras de kommuner som i verksamheten samarbetar med det civila samhället. Sådan samverkan sker idag i de allra flesta fall. Verksamheten innebär bland annat att nyan-

lända ges chans att tala svenska och lära sig mer om det svenska samhället. Dessutom kan nya kontakter skapas som bidrar till utökade nätverk både för de nyanlända och för de som bott i Sverige en längre tid eller är födda här.

Insatser för utrikes födda kvinnor

Regeringen har med start 2018 satsat på studiemotiverande och uppsökande verksamhet för utrikes födda kvinnor. Insatserna genomförs av studieförbund över landet. Syftet är att stärka deltagarnas självförtroende och visa på möjliga vägar till studier inom exempelvis folkhögskola eller kommunal vuxenutbildning.

Sakråd om integration och etablering

I arbetet med nyanländas etablering använder Arbetsmarknadsdepartementet bland annat arbetsmetoden sakråd för att fånga upp den kunskap och erfarenhet som finns inom det civila samhället. Ett sakråd har handlat om samverkan mellan det civila samhället och det offentliga när det gäller integration och etablering. Ännu ett sakråd arrangeras i mars om hur dialog om rådande normer och värderingar i det svenska samhället kan påskynda nyanlända etablering. Sakråd är en arbetsmetod inom Regeringskansliet som kan användas för att i en avgränsad sakfråga ta del av kunskap och perspektiv från det civila samhällets organisationer. Sakråd är framtaget av Regeringskansliet tillsammans med cirka 100 organisationer från det civila samhället. Metoden utgår från de sex principer som är grunden för regeringens politik för det civila samhället: självständighet och oberoende, dialog, kvalitet, långsiktighet, öppenhet och insyn samt mångfald, och från den europeiska koden för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocessen.

Reformprogram för minskad segregation

I sammanhanget kan också nämnas att regeringen initierat ett långsiktigt reformprogram för minskad segregation som ska pågå 2017–2025 där ett viktigt delområde är att stärka demokratin och stödja det civila samhället. Som ett led i detta arbete har regeringen inrättat myndigheten Delegationen mot segregation som startade sin verksamhet den 1 januari 2018. Myndighetens ska genom ett sektorsövergripande arbete bidra till att öka de långsiktiga effekterna av insatser för att minska och motverka socioekonomisk segregation på nationell, regional och lokal nivå. Delegationen mot segregation har bland annat i uppgift att främja ökad samverkan mellan myndigheter, landsting, kommuner, organisationer inom det civila samhället, näringsliv, forskare och andra relevanta aktörer. I myndighetens uppgifter ingår även att fördela statsbidrag.

Sverige anser rekommendationen att vara uppfylld.

Danmarks svar på rekommendation nr. 11/2017

I ndsatser fra civilsamfund, foreninger og frivillige er en stor del af løsningen på udfordringen med at integrere flygtninge i Danmark. I foreningslivet mødes man om fælles interesser og nye borgere får herigennem en unik mulighed for at forbedre deres danske sprog, få udvidet deres netværk, blive en del af et fællesskab og lære Danmark og danskere at kende.

Indsatsen fra frivillige er således et afgørende supplement til den kommunale integrationsindsats, idet frivillige kan møde de nye borgere 1:1 og på den måde tilbyde en mere personlig hjælp og støtte til at blive integreret i Danmark.

Udlændinge- og integrationsministeriet støtter en række organisationer og projekter inden for civilsamfundsområdet. Bl.a. får de to største aktører, Dansk Flygtningehjælp og Røde Kors, driftsstøtte til deres landsdækkende integrationsarbejde. Begge organisationer er til stede i hele landet og har tætte samarbejder med landets kommuner og kan på den måde supplere og støtte op om den kommunale integrationsindsats.

Af konkrete projekter, som får støtte fra Udlændinge- og integrationsministeriet, kan blandt andet nævnes følgende:

Venner Viser Vej

For flygtninge der får opholdstilladelse i Danmark, er det afgørende, at de kommer godt fra start og finder fodfæste i Danmark og i den forbindelse er det konkrete møde mellem flygtninge og danskere afgørende for, om integrationen lykkes. Ved projektets opstart i januar 2016 skulle Danmark modtage et stort antal flygtninge og der var behov for at lave en landsdækkende indsats for at styrke kontakten mellem flygtninge og danskere til gavn for den enkelte flygtnings integration og sammenhængskraften i samfundet.

Projektet drives af Røde Kors med midler fra UIM i perioden 2016-2018. Projektets formål er at sikre at alle flygtninge, der ønsker det, får en frivillig ven eller venskabsfamilie, når de får opholdstilladelse og flytter ud i en kommune. Dette tilbud er et vigtigt supplement til kommunens integrationsindsats, idet en frivillig kan bidrage med noget særligt, som kommunen ikke kan.

En frivillig ven kan hjælpe med hverdagsudfordringer og oversætte uskrevne regler og i det hele taget medvirke til, at den enkelte flygtning kan navigere i samfundet. Tidligere undersøgelser viser, at sådanne venne-relationer har en positiv effekt på eksempelvis sprogkundskaber, viden om Danmark, netværk og selvtillid (Oxford Research, evaluering af Røde Kors frivillige integrationsarbejde, januar 2016).

Integrationsmentor

Som led i udmøntningen af frivilligsporet under Virksomhedspartnerskabet "Sammen om integration", har Udlændinge- og Integrationsministeriet igangsat en række integrationsmentorprojekter. Det er et fokuspunkt i forhold til de frivillige indsatser at arbejde for, at kommune og civilsamfund kan arbejde bedre sammen omkring den beskæftigelsesrettede integrationsindsats.

Disse projekter har til formål at hjælpe flygtninge tættere på arbejdsmarkedet via frivillig mentorstøtte med særligt fokus på beskæftigelse. Projekterne er støttet via puljemidler fra Udlændinge- og integrationsministeriet. Der er i alt 7 projekter, 4 kommu-

nale (Helsingør, Næstved, Haderslev og Sorø/Ringsted kommuner) og 3 projekter i regi af arbejdstagerorganisationer, nemlig HORESTA, FIU-Ligestilling og Lederne.

Mentorerne modtager alle et todages kursus der opkvalificerer dem til at støtte en flygtning i at komme tættere på arbejdsmarkedet. Mentoring som metode er meget udbredt, og det er alment anerkendt, at metoden er effektiv, hvis den udføres rigtigt. En mentor kan noget særligt, som en myndighedsperson ikke kan, idet en mentor kan fungere som en slags "professionel ven", der har tiden og perspektivet til at se det hele menneske og derved give en effektiv støtte målrettet den enkelte. For alle projekternes vedkommende, er det kommunen, der foretager match mellem flygtning og mentor.

Finlands svar på rekommendation nr. 11/2017

Finland understöder Nordiska Rådets förslag att undersöka effekterna av att civilsamfundet skulle delta i det gemensamma nordiska integrationsarbetet. Även initiativet till att hitta lösningar på hur civilsamfundet med största effekt kan inkluderas i de olika ländernas integrationssamarbete är välkommet.

I Finland strävar man efter att utveckla civilsamfundets deltagande i det integrationsfrämjande arbetet på olika nivåer.

Eftersom integration sker i vardaglig växelverkan, i möten människor emellan, behövs för det integrationsstödjande arbetet utöver myndigheter även sektorsövergripande samarbete med olika aktörer. I samband med utarbetandet av statens program för integrationsfrämjande har därför beretts partnerskapsprogrammet för integrationsfrämjande som har som mål att stödja integration genom att sammanföra olika aktörer samt identifiera och definiera samarbetsmöjligheter för det integrationsfrämjande arbetet. Programmets grundidé är att erbjuda möjligheter till nya, innovativa idéer och initiativ som uppkommer i det praktiska arbetet.

(<http://kotouttaminen.fi/sv/partnerskapsprogrammet>)

Dialogen mellan tjänstemän, politiker och representanter för civilsamfundet, särskilt invandrарorganisationer, har intensifierats. Arbets- och näringsministeriet vill också understöda civilsamfundets roll på lokal nivå genom olika initiativ. Ministeriet beviljar bl.a. understöd till organisationer för integrationsfrämjande arbete. Ministeriet finansierar även utarbetandet och spridandet av ett praktiskt verktyg – en s.k. integrationsbricka – som har som mål att kartlägga och sprida information om det integrationsfrämjande arbete som olika organisationer gör på lokal nivå. Denna modell har utarbetats av Finlands Röda Kors.

Finland anser at rekommandasjonen kan avskrives.

Islands svar på rekommendation nr. 11/2017

Frivillige organisasjoner på Island er et viktig ledd i integrasjon her i landet. Velferdsministeriet har gjort samarbeidsavtaler med slike organisasjoner og støttet deres prosjekter. Dette inkluderer avtaler med Røde Kors på Island, som har opplært støttefami-

lier som skaper bro mellom flyktninger og det islandske samfunnet og underletter dermed integrasjon. Prosjektet har vart en rekke år og vært vellykket. Røde Kors på Island har også stått for mange prosjekter der målet er å undervise i islandsk språk og inkludere flyktninger og innvandrere i det sosiale samfunn.

I 2007 ble det opprettet et Migrasjonsutviklingsfond (Þróunarsjóður innflytjendamála). I de senere år har fondet fokusert på å støtte civile innvandrersorganisasjoner og oppfordret dem til å søke om finansiell støtte. Mange organisasjoner har fått støtte fra fondet som har blitt brukt til å bygge opp sosiale nettverk og dermed underlettet inkludering i det islandske samfunn.

Forskning har vist at innvandrerbarn har deltatt mindre i idrett og fritidsaktiviteter en gjennomsnittlig på Island (Solveig H. Georgsdóttir og Hallfríður Þórarinsdóttir, 2008). I handlingsplan for integrasjon (Framkvæmdaáætlun í málefnum innflytjenda) som gjelder til 2019, er det angitt tiltak for å øke barns og ungdoms deltakelse i idretts og fritidsaktiviteter og minske bortfall fra disse.

I regjeringens erklæring sies: Frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle på mange felt som bør støttes. Der kan nevnes likestilling, idrett og fritidsarbeid, miljøvern, psykisk helse og LGBTI+.

Island anser at rekommandasjonen kan avskrives.

Ålands svar på rekommandation nr. 11/2017

Civilsamfundet är en viktig del av integrationen och att vidare undersöka detta på nordisk nivå skulle vara både intressant och relevant.

I [Landskapsregeringens program för integration för integrationsfrämjande 2016-2019](#) står detta om tredje sektorn:

«Tredje sektorn med sina föreningar och organisationer kan spela en viktig roll för att främja delaktighet, inklusion och goda relationer kring delade fritids- och specialintressen så som kultur, idrott och annat. Det räcker dock inte med att konstatera att "alla är välkomna", utan det krävs en ökad medvetenhet kring att synliggöra eventuella hinder för deltagande och fundera kring hur kommunikation, mötesformer och annat eventuellt kan utvecklas för att inkludera fler och förverkliga potentialen som finns. Riktade integrationsåtgärder kan också göras. Landskapsregeringen ska under programperioden ta fram riktlinjer för fördelningen av penningautomatmedel för att stödja sådan verksamhet som stödjer inflyttades integration och som på ett kompletterande sätt bidrar att uppfylla landskapsregeringens integrationspolitiska målsättningar definierade i detta program.»

På Åland får föreningar ansöka om särskilt stöd för integrationsarbete. Pågående projekt inom föreningar som stöttats finansiellt nu är t.ex. integration genom fotboll vid en idrottsklubb (JIK), integration genom arbete (Emmaus), integrationsprojekt vid Rädda Barnens öppna förskola.

Från Ålands landskapsregering startade man också upp regelbundna sektorsöverskridande möten i samband med kvotflyktningmottagandet, dessa har fortsatt. Landskapsregeringens specialsakkunniga inom integration hittills varit sammankallare till rundabordssamtal. I gruppen finns kommunal representation (socialarbetare, kommundirektörer) från de kommuner som tagit emot eller planerar att ta emot kvotflyktingar, representanter från Ålands hälso och sjukvård (ÅHS), från AMS (arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten), Medis (de som ordnar svenskutbildning för inflyttade) men också från civilsamhället: Röda Korset, Folkhälsan, Arbetarnas bildningsförbund (ABF). Dessa möten har varit produktiva och resulterat i att man tillsammans skapat ett AMIF-projekt (EU:s Asyl, -migrations- och integrationsfonden «En säker hamn»).

Att arbeta över gränserna har skapat en förståelse och inblick i hur man arbetar på olika - främst kommer projektet rikta in sig på kvotflyktingar men får också positiva effekter även inflyttade gruppen generellt. Fokus är att erbjuda en så bra integration som möjligt genom att se över rutiner och skapa nya former för möten mellan människor och kompetenshöjande insatser till personal/föreningar som arbetar med inflyttade. Även dialogen mellan myndigheter, kommuner och civilsamhället förbättrar möjligheterna till positiva samarbeten som gynnar såväl integration som vidarebosättningen. Att genom civilsamhället ha möjligheterna att bygga upp ett kontaktnät kan också vara värdefullt när det är dags att t.ex. söka sig ut på arbetsmarknaden.

Flera av de åländska föreningarna samarbetar och hjälper till att marknadsföra varandras aktiviteter som riktas till den inflyttade gruppen. Det svåraste brukar vara att nå fram till målgruppen en första gång, men desto lättare att hitta vidare till nästa förening därifrån. På Åland finns också «Ålands mångkulturella förening» som ofta blir en naturlig del i början av de inflyttades integration. Man ordnar också studiecirklar för integration via ABF. Information om föreningar ges också lite kort av olika myndigheter. Generellt har Åland ett stort utbud på föreningar och organisationer som man kan aktivisera sig inom.

Glädjande är också en positiv trend i att föreningar mer aktivt frågar kring integrationsarbetet och tar spontan kontakt till den som är specialsakkunnig inom integration på Ålands landskapsregering.

2017 gjorde Ålands Statistik och Utredningsbyrå (ÅSUB) en första inblick i integrationsarbetet genom studien [Indikatorer om integration](#), denna kan vara av intresse.

Åland anser at rekommandasjonen kan avskrives.

Grønlands svar på rekommandation nr. 11/2017

Der er udskrevet valg i Grønland. Valget afholdes den 24. april. Indtil nyt Naalakkersuisut er dannet efter valget, er det siddende Naalakkersuisut alene et forretnings-Naalakkersuisut.

Det betyder, at der ikke kan træffes egentlige politiske afgørelser. Det er derfor Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirkes vurdering, at Grønland for nuværende ikke kan give indspil til denne besvarelse.

Utskottets synpunkter

Utskottet för välfärd i Norden välkomnar de nordiska regeringarnas omfattande svar där vikten av civilsamhällets roll i integrationen framgår. Det kan konstateras att många relevanta initiativ pågår i de olika nordiska länderna. Detta är viktigt dels för att främja den nordiska demokratiska kulturen och främja samhällsengagemang och inte minst ge mening i de nyanländas vardag i form av aktiviteter i idrottsföreningar, kulturorganisationer, bostadsorganisationer eller liknande.

Utskottet noterar att Finland och Ålands regeringar ser positivt på rekommendationen från Nordiska rådet, medan Norge, Sverige och Islands regeringar främst hänvisar till pågående nationella aktiviteter och anser därmed att rekommendationen ska anses uppfylld. Utskottet för välfärd noterar emellertid att svaret som sådant inte förhåller sig till effekten av civilsamhällets involvering i det nordiska integrationssamarbetet eller till hur civilsamhället med störst effekt inkluderas i de olika ländernas integrationsarbete.

Emellertid har utskottet för välfärd i Norden mottagit Nordiska ministerrådets svar på Rek. 12/2017 som redogör för de aktiviteter inom det nordiska samarbetsprogrammet för integration av flyktingar och invandrare som inkluderar civilsamhällets roll i integrationen. Utskottet kan konstatera att samarbetsprogrammet innehåller viktiga insatser för att utbyta erfarenheter kring integration. Sammantaget med de nordiska regeringarnas engagerade samarbete med civilsamhället inom integrationsarbetet, noterar utskottet det genomgående fokus på frivilligsektorns involvering i integrationen runt om i Norden.

Utskottet för välfärd anser därmed att rekommendationen kan anses uppfylld.

Kiruna, 25 juni 2018

Bente Stein Mathisen (H)

Karen J. Klint (S)

Ketil Kjenseth (V)

Lennart Axelsson (S)

Mika Raatikainen (saf)

Nina Sandberg (A)

Paula Bieler (SD)

Steinunn Þóra Árnadóttir (VG)

Ulf Leirsten (FrP)